

[Økonomiministeren.]

stemænd. Denne aftale er ikke truffet endnu, og derfor er der mellem finansministeriet og lønningsministeriet, som jo er de to ministerier, der har med denne sag at gøre, enighed om, at man, før man iværksætter en administration af ordningen, vil afvente aftalen mellem kommunerne og deres tjenestemænd. Der vil så derefter komme en redegørelse for konsekvenserne. Det er rigtigt, som hr. Poul Dam sagde, at der efter al sandsynlighed vil blive brug for en ændring i ligningsloven til sin tid, og i den forbindelse vil naturligvis administrationen blive klarlagt. I øvrigt vil man tilstræbe at gøre den så enkel som muligt.

Om selve ordningen skal jeg nøjes med at sige, at den jo er udtryk for en tilbageholdenhed fra de højere tjenestemænds side og i øvrigt et led i det samlede forlig.

Jeg skal derudover kun takke ordførerne for deres tilslutning til lovforslagene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om pristalsregulerede ydelser.

§§ 1-7, ændringsforslag nr. 1 om indsættelse af to nye paragraffer, §§ 8 og 9, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 10 og § 10 i den ændrede affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Revision af lærermangelsloven).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 143) findes i tidenden sp. 5732, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1851).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Karl Max Rasmussen: Mit parti kan stemme for lovforslaget ved tredje behandling. Beklageligvis er det jo sådan, at lærermangelen gør det til en nødvendighed måske i mange år endnu at opretholde en lovgivning af denne art.

Jeg kan dog ikke lade være med at udtrykke min skuffelse over, at den højtærede undervisningsminister ikke viste forståelse for tanken om at lette skolestarten ved at tillade, at elevtallet i 1. og 2. klasserne kunne sættes til 20, hvor forholdene talte derfor, dvs. på de gamle skoler med de traditionelle, alt for små klasseværelser, mod så til gengæld at stryge deletimerne. Som det fremgår af betænkningen, henviser ministeren til deletimerne, men der vil alligevel være en halv snes timer, i hvilke 30 børn skal være i et alt for lille rum. Det er den dårligst tænkelige skolestart at give de små, hvoraf mange kommer fra børnehaverne, hvor de har været vant til den fri udfoldelse.

[Karl Max Rasmussen.]

Ændringen ville ikke have givet større lærerforbrug, men kun nogle få overtimer mere ved den enkelte skole. Jeg ved fra samtaler med skolefolk også uden for København, at en ændring i den skitserede retning ville være blevet modtaget med glæde, men der er jo endnu tid for ministeren til at besinde sig. Jeg vil ønske, at ministeren vil-

Samuelsen: Jeg kan på de øvrige partiers vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse, men skal dog ikke undlade at komme med den bemærkning til hr. Karl Max Rasmussen, at der selvfølgelig ikke er nogen af os, som mener, at det er bedre at have 28 elever i en førsteklasse end 20 elever, men det er jo simpelt hen en lov om lærermangel, og hvis man skal vurdere lærermangelen, må man også tage hensyn til, at der er områder, hvor det er sværere at få lærere end andre områder, og ved at gennemføre det, som hr. Karl Max Rasmussen ønsker, tror jeg, det bliver endnu værre i Vestjylland, end det er for øjeblikket.

Sigsgaard: Hr. Samuelsen er næsten blevet for flertalsbevidst, tror jeg, når han kan fastslå på de øvrige partiers vegne, hvad mening de har. Jeg vil i hvert fald gerne bede om at blive holdt udenfor.

Jeg skal lige minde om, at ved første behandling udtrykte jeg nogen betænkelighed ved, at man nu går over til en mere permanent lovgivning omkring lærermangelen i modsætning til den, vi kan godt kalde det kriselovgivning, man hidtil har haft. Jeg udtrykte en speciel betænkelighed ved, at man griber ind på denne måde samtidig med, at man ikke gør tilstrækkeligt for at få uddannet flere lærere, og dér pegede jeg på de oplysninger, der er kommet frem i ministerens bemærkninger til lovforslaget, om de dalende investeringer i seminariebyggeriet.

I øvrigt tog jeg ligesom andre ordførere ikke ved første behandling endelig stilling til lovforslaget, men nævnte, at den endelige stillingtagen måtte afhænge af, hvordan lovforslaget ville blive behandlet i udvalget. Der var jo særlig et par punkter, jeg synes, man burde have behandlet. Dels det punkt, som den socialdemokratiske ordfører har nævnt endnu en gang, nemlig at man, som

forholdene er i dag, arbejder med lavere timetal, jo højere klassetrin der er tale om, medens det antagelig for børnenes skyld burde være omvendt. Hvis man altså endelig er nødt til at arbejde med store elevtal i klasserne, så kan de højere klasser måske alligevel bedre tåle det end de små klasser. Skolestarten er jo så uhyre vigtig.

Det andet punkt var spørgsmålet om forsøgsarbejde i folkeskolen, hvor der sker alt, alt for lidt efter min opfattelse, og hvortil der bevilges alt for få penge. I lovforslaget er der en bestemmelse om, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om et højeste antal lærerkræfter ved skolerne. Hvis man ikke i de skolevæsener, hvor man i særlig grad har forsøgsarbejde i gang, kan få lov til at ansætte tilstrækkelig mange lærere og i øvrigt også få tilstrækkelig mange midler til rådighed, bliver der ikke rigtig noget forsøgsarbejde ud af det alligevel. Derfor bad jeg om, at man under udvalgsarbejdet ville diskutere dette og helst fastslå, at der bør kunne være tale om et større forbrug af lærertimer dér, hvor der er forsøg i gang. Af betænkningen fremgår det ikke, om man har diskuteret spørgsmålet. Jeg benytter lejligheden til at bede ministeren udtale sig om det, og jeg håber altså, han vil administrere liberalt, sådan at forsøgsarbejdet i hvert fald ikke vanskeliggøres.

Det tredje spørgsmål var spørgsmålet om børnehaveklasserne. Man har her adskillige udtalelser for, at der i hvert fald under ingen omstændigheder bør være over 20 børn i en sådan børnehaveklasse, og at der bør være en medhjælp for lederen af klassen. Det fremgår heller ikke af betænkningen, om man har diskuteret det spørgsmål.

Jeg synes altså godt, at man i denne sag, som vel ikke er overvældende stor, kunne have gennemført et lidt mere omfattende udvalgsarbejde. Man har klaret hele sagen på to møder. Her kunne man godt have arbejdet lidt mere intensivt med tingene, og så kunne man måske i øldåseudvalget have sparet lidt på antallet af møder. Proportionerne er ligesom lidt forkerte.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Til hr. Karl Max Rasmussens bemærkninger om at lette skolestarten ved at tillade klasser med 20 elever, som så skulle slås sammen i 3. klasse, skal jeg i og for sig kun gøre

[Undervisningsministeren.]

den bemærkning, som allerede er gjort af hr. Samuelsen, at så længe vi har overordentlig stor lærermangel navnlig i visse egne af landet, vil jeg være meget betænkelig ved at gennemføre en sådan yderligere lettelse, som vil kunne udnyttes i nogle tilfælde, men ikke nær i alle og måske slet ikke de steder, hvor man har en meget stærk tilgang af børn til førsteklaserne, og hvor der ikke vil være lokalemuligheder til stede til en sådan deling. Dertil kommer, at jeg nok vil betragte det som pædagogisk uheldigt, om man efter 2. klasse skal til at splitte en klasse op og sætte halvdelen i én klasse og den anden halvdel i en anden klasse.

Til hr. Sigsgaard vil jeg sige, at forsøgsarbejdet i folkeskolen har den mulighed, som hr. Sigsgaard efterlyste her. For så vidt et forsøgsarbejde er godkendt af folkeskolens forsøgsråd, vil der i et vist omfang kunne gives mulighed for ekstratimer til lærerne til dette forsøgsarbejde, men det vil altid være i tilfælde, hvor forsøget er godkendt af forsøgsrådet.

Hr. Sigsgaard var betænkelig ved den permanente lovgivning på dette område. Ja, den er permanent i den forstand, at bestemmelserne nu står i selve folkeskoleloven, men ser man på de enkelte bestemmelser, er der jo sat en tidsgrænse for dem, og der er i hvert fald intet ønske om at have lærerrationering som noget varigt princip. Det kan jeg roligt sige, og det tør jeg godt sige på samtlige udvalgsberettigede partiers vegne.

I anledning af hr. Sigsgaards bemærkning om, at der ikke er gjort tilstrækkeligt for at uddanne lærere, vil jeg gerne oplyse, at for det kommende år, altså det uddannelsesår, som begynder 1. august 1971, er der mulighed for at optage 4.200 elever på landets lærerseminarier, hvor der sidste år blev optaget ca. 3.600, altså en forøgelse på 600 elever. Der er også tilmeldinger nok til, at denne øgede kapacitet vil kunne blive udnyttet.

Med disse ord vil jeg gerne takke for tilslutningen til lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1968-69.

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XLI) findes i tillæg B. sp. 1739 i betænkning fra udvalget).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til anden (sidste) behandling satte til forhandling under ét.

Niels Ravn: Idet jeg henleder folketingets opmærksomhed på ikke alene betænkningen, men også de i betænkningen optrykte bilag, skal jeg på et enigt folketingsudvalgs vegne indstille statsregnskabet for 1968-69 til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets tekst og dets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om det lollandske digelag har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Boligudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om ændring af lov om sanering. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Valbak har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Finder ministeren det rimeligt, at et fagråd skal kunne underkende det af rådet nedsatte sagkyndige bedømmelsesudvalgs enige indstilling om en doktoraf-